

2 0 16_

Estil Concertant

Isabel Monar, soprano

Marisa Esparza, flauta travessera

Silvia Márquez, forte-piano

Divendres 01/07. 22.30 hores.

Centre Cultural La Nau (c/ Universitat, 2)

Vicent Martín i Soler

(1754-1806)

Arietes

L'avviso amorós

Il deliro amorós

La preghiera-La Mercede

Amore i gelosia

L'addio

La volubile

Wolfgang Amadeus Mozart

(1756-1791)

Andante per a flauta i forte-piano

KV 315 (1778)

Recitatiu i ària de Susanna:

Deh vieni, senar trigar (1786)

(Les noces de Figaro)

Ària de Donna Anna:

Non mi dir, bell'idol mio (1787)

(Don Giovanni)

Variacions KV 398 sobre &

quot;Salve tu, Domini" (1783)

(G. Paisiello: I filosofi immaginari)

Vicent Martín i Soler

Recitatiu i ària de Nice:

Impresso ho nell'ànima (1789)

(Il sogno)

Wolfgang Amadeus Mozart

Allegro kv 312 per a forte-piano (1791)

Ària de Pamina: *Ach, ich fühl's (1791)*

(La flauta màgica)

Vicent Martín i Soler

Ària de Lilla: *Consola le pene (1787)*

(Una cosa rara)

Ària de Violante: *Inocentita y niña (1775)*

(La madrileña)

Estil Concertant

Isabel Monar, soprano

Marisa Esparza, flauta travessera

Silvia Márquez, forte-piano

Per arribar a conèixer l'obra de Martín i Soler hem d'evitar la temptació de comparar-lo amb la complexitat de Mozart i considerar-lo en els seus propis termes; l'estil de fàcil cantabilitat del valencià va ser una decisió conscient, guiada per un sentit pràctic quant al progrés de la seua carrera. Això, sens dubte, va fer la societat vienesa i londinenca en el seu temps, avaluant-lo com un dels millors compositors de la seua època.

La vida paral·lela d'aquests dos compositors ens assenyala la rivalitat i la coincidència en personatges i escenaris. W.A. Mozart va nàixer a Salzburg l'any 1756 i V. Martín i Soler a València en 1754. Establerts a Viena a mitjan anys vuitanta, van compartir amistat amb el llibretista Lorenzo da Ponte i treballaren per als mateixos mecenes.

De Lorenzo da Ponte són els textos de les cançons italianes de Martín i Soler, que porten per dedicatòria "a les dames" i proposen tòpics de la lírica amorosa i d'altres de més picants de procedència popular.

De l'extensa obra editada de Mozart, l'Andante KV 315 (escrit en 1778) és tot un deversall d'inspiració mozartiana, i anava a ser el moviment lent del famós concert per a flauta i orquestra en Sol major, desestimant pel solista per la seua complexitat. Les poques obres publicades de Martín i Soler, no ens deixen conèixer el seu es-

til instrumental, si no és pel que va ser conegut en l'època: el millor compositor de ballets, tants com òperes.

Amb el drama jocós "Una cosa rara", Martín i Soler va aconseguir un gran èxit: l'òpera transfigurà la ciutat, persones que es quedaven sense entrades per falta de seients, les dames es vestien i pentinaven a la moda d'"Una cosa rara", així com les cadenes dels rellotges i els ventalls s'imitaven, i algunes àries van arribar a ser considerades com a cançons populars en poc de temps. Es va estrenar al Teatre de la Cort de Viena l'any 1786, amb llibret de Lorenzo da Ponte, i es representà en quasi tots els escenaris europeus més importants. L'acció de l'obra té lloc a Espanya, on l'infant s'enamora de Lilla, una bella serrana. Tanmateix, ella està enamorada del pobletà Lubino i resisteix a totes les temptacions i seduccions del príncep. A l'estil de Mozart, Paisello, Guglielmi i Cimarosa, les afortunades melodies de Martín i Soler es demostren en les àries també d'aquesta òpera, com la de Lilla *Impresso ho nell'anima*. Cal dir que la melodia "O quanto un si bel giubilo" que canta la reina d'Espanya en "Una cosa rara" la va incloure Mozart com a peça de concert en la seua òpera "Don Giovanni", quan els músics que hi ha a l'escenari toquen mentre Leporello serveix el sopar a Don Giovanni. El mateix Leporello, en escoltar el tema, exclama: "Bravi, cosa rara". Així, Mozart presenta la peça que està de moda al món musical del moment.

Il sogno és la cantata que estrena Martín i Soler a Viena l'any 1789, també amb text de Da Ponte. L'acció transcorre en un bosc de l'Arcàdia, on la nimfa Nice somia que s'enamora, cosa prohibida per a ella. Sota l'aparent opacitat i simplicitat de la història, s'amaga en realitat l'esperit lliure de pensament, símbol de l'època canviant per la Il·lustració.

El *singspiel* La flauta màgica fou l'última estrena de Mozart, que en va dirigir les primeres representacions; va morir quan l'obra encara es trobava en cartell. Amb llibret d'E. Schikaneder s'estrenà a Viena el 30 de setembre de 1791.

Molts estudiosos assenyalen les evidents coincidències entre "L'arbore" de Martín i Soler i "La flauta màgica" de Mozart, quatre anys posterior. Punts cridaners entre Diana i les seues nimfes i la Reina de la Nit i les seues tres dames, en les dues obres, la insubordinació a l'heroïna, el trio de genis i el càstig de mudesa... Si bé és cert que el tractament musical de Mozart és més complex i polifònic que les encantadores melodies amb què Martín i Soler revesteix les seues participacions.

"L'arbore di Diana" de Lorenzo da Ponte i Vicent Martín i Soler es va estrenar a Viena l'any 1787 i es representà 65 vegades; "Una cosa rara" es va interpretar 55 vegades, mentre que el "Figaro", la més popular de les òperes mozartianes, només

arribà a les 38, “Don Giovanni” a 15 i el “Cossí” a les 10.

“La madrileña” és la sarsuela en castellà adaptada de l’òpera “Il tutore burlato” de Martín i Soler, estrenada al Real Sitio de San Ildefons en 1775, sobre text de F. Livigni. La trama conta com l’òrfena Violante rep les obsessives atencions del seu tutor Don Fabrizio, a més de l’enamorat cavaller Don Lelio, però ella només sospira pel pastor Pipo. Coneguda com la primera obra del compositor amb vint anys.

ESTIL CONCERTANT

Agrupació creada per **Marisa Esparza** l'any 1998, interpreta en les seues diferents formacions els autors més internacionals del Barroc i el clàssic europeu, incidint en els compositors espanyols del segle XVIII, amb el caràcter i els instruments de l'època.

Estrena els seus programes de recuperació al Palau de la Música de València. Està subvencionada per l'Institut Valencià de la Música i l'Institut Nacional de les Arts Escèniques i Musicals. Han actuat, entre altres, en el III Festival de Música Antiga i Barroca de Peníscola, la XVII Setmana de Música Antiga de Mataró, el Saló Alfons el Magnànim de València, el Saló d'Honor dels Invàlids de París, la XXXLX Setmana de Música Religiosa de Conca, la Setmana de Música Sacra de Requena, el II Festival de Música Antiga d'Úbeda i Baeza, el III Festival Internacional de Galícia, el Festival José de Nebra de Calataiud, el VI Festival de Música Sacra de Tenerife, el Maig Musical d'Osca, el IV Cicle de Cantates de J. S. Bach a Madrid o el Teatre Gayarre de Pamplona.

Han recuperat l'"Invitatorio" de José de Nebra, "Las tres noches de Tinieblas" d'Antonio Soler, "Villancicos al Nacimiento" de Pascual Fuentes, José Pradas i Francisco Morera, "Tonadas y Cantadas" de Joaquín García, el "Requiem" de José de Torres, "Tonadillas escénicas" de Rosales, Misón i Laserna, la cantata "Il Sogno", les òperes "Una cosa rara", "La Festa del Villaggio" i el ballet "Dido Abandonada" de Vicent Martín i Soler, a més d'innombrables peces de música de cambra espanyola, col·laborant amb directors com Josep R. Gil-Tàrrega, Juan Luis Martínez i Hiro Kurosaki.

La seua discografia inclou "Tríos sonatas de Pla", "Todo ceda al amor" i "Villancicos al Nacimiento" de compositors valencians del segle XVIII per al segell Arsis, "Invita-

torio Imperial y Lamentaciones” de José de Nebra i “Días de Gloria y Muerte” de José de Torres per a la Sociedad Española de Musicología, a més d'enregistraments per a ràdio i televisió. Recentment ha presentat el CD ‘Ay qué prodigio’, monogràfic de Joaquín García (1710-1779) i els ‘Tríos y Divertimentos de F. J. Haydn’. Amb motiu del 15 aniversari de la creació d’Estil Concertant, han editat un CD recopilatori de tota la seua trajectòria.

ISABEL MONAR, soprano

Els èxits obtinguts amb Donna Anna de *Don Giovanni* (València), Susanna de *Le nozze di Figaro* (Òpera de Marseille, Stadttheater de Berna), Pamina de *Die Zauberflöte* (Gran Teatre Liceu de Barcelona), en *Il buon marito* (Festival de Schwetzingen), *Orfeu ed Euridice* (Festival d’Edimburg) o en el concert inaugural del Palau de les Arts, entre altres, avalen la solidesa de la trajectòria d’aquesta cantant.

Alumna d’Ana Luisa Chova, fou premi extraordinari final de carrera i debutà al Teatre Principal de València, la seua ciutat natal. De l’alternança d’òperes i concerts, destacariem *Turandot* (València), *Ifigènia a Tràcia* (New York i Boston), *Fidelio* (Nancy, Santiago i Barcelona), *La púrpura de la rosa* (Ginebra, Madrid i Mèxic DF), *Così fan tutte* (Lausanne, Madrid, la Corunya i Pàdua), *Arabella*, amb Opera North (Leeds), *L’elisir d’amore* i *Idomeneo* (Bern), Neujahr Konzert amb l’Orquestra Simfònica d’Hamburg i M. A. Gómez-Martínez; concerts de J. Rodrigo a Chicago; o *Il barbiere di Siviglia* en el Festival de Peralada; a més d’altres actuacions aclamades com *Dido and Eneas*, de Purcell (Marseille), *Il re pastore*, *Il sogno di Scipione* (Viena) i *Zaide* (Gmunden Festival, Düsseldorf i a la prestigiosa sala de concerts Concertgebouw a Amsterdam), aquestes tres de Mozart.

Així mateix, ha interpretat el paper principal de l'òpera *Radamisto* d'Händel, a l'auditori Baluard a Pamplona, també a València amb la Wiener Akademie i a Los Angeles i *La filla del rei barbut* de Matilde Salvador al Teatre Principal de Castelló. Ha cantat el paper de Salut de *La vida breve* de Manuel de Falla, així com els papers principals en *Belsazar* de Händel i *Las Golondrinas* d'Usandizaga. L'any 2011 va debutar en el paper de Blanche de la Force, en *Diàleg de carmelites* de Poulenc al Palau de la Música de València.

En l'àmbit concertístic cal destacar, El *Messies* amb Robert King, *Ein Sommernachtstraum* de Mendelssohn i el *Magnificat* de Bach amb Peter Maag, la *Novena Simfonia* de Beethoven amb Sir Neville Marriner, la *Vuitena Simfonia* de Mahler amb Salvador Mas i l'OBC a Barcelona i amb Josep Pons i l'ONE a Madrid, *Requiem* de Mozart amb Christopher Hogwood, *Te Deum* de Bruckner amb Víctor Pablo Pérez, la *Segona Simfonia* de Mahler amb l'Orquestra Ciutat de Barcelona i F. P. Decker, *Les escenes de Fausto* de Schumann amb l'Orquesta de la Comunidad de Madrid amb el mateix director, *Exultate, Jubilate* de Mozart amb l'Orquesta Ciudad de Granada i Paul McCreesh, així com en el Festival Mozart de Barcelona, dirigida per Christian Zacharias.

De la seua discografia podem destacar els monogràfics sobre Mompou, Toldrà, Vicente Asencio, Matilde Salvador i Asins Arbó, entre altres. El seu últim treball per al segell Naxos és el volum I del "Manuscrito de guerra per a soprano i arpa barroca".

Ha col·laborat amb Carles Santos en l'estrena de la seua òpera *Asdrúbila*, així com en els espectacles *Tramontana Tremens*, La pantera imperial i el muntatge escènic d'*El Barber de Sevilla* que Carles Santos va realitzar per al festival de Perelada. Recentment, al costat del compositor, han estrenat l'obra *Necessito temps* per a veu i piano.

CENTRE CULTURAL LA NAU
(c/ Universitat, 2. 46003 València)
22.30h

Dissabte 25/06

En la imaginación
Sílvia Pérez Cruz, veu
Javier Colina, contrabaix
Marc Miralta, bateria
Albert Sanz, piano
Perico Sambeat, saxòfon

Diumenge 26/06

Capella de Ministrers
Carles Magraner, director
Super Lamentationes de
Cristóbal de Morales

Dilluns 27/06

Orquesta JJMM Universidad de León
Juan Luis García, director

Dimecres 29/06* i dijous 30/06

Orquestra Filharmònica de la
Universitat de València
Orfeó Universitari de València
Lluís Vich Vocalis
Hilari Garcia Gázquez, director musical
Tono Berti, director artístic
La setena parada
*Concert a benefici del Casal de la Pau

Divendres 01/07

Estil Concertant
Isabel Monar, soprano
Marisa Esparza, traverso
Silvia Márquez, fortepiano
Mozart-Martin i Soler,
vides paral·leles

Dissabte 02/07

Leioa Kantika Korala
Basilio Astulez, director
Caelum et terra

Diumenge 03/07

Orfeó Universitari de València
Francesc Valldecabres, director
Eroticitat (P. de Luis)
Ad urbe condita (R. Pastor)

Dilluns 04/07

Cor de la Generalitat Valenciana
Francesc Perales, director
Poesia al cor: del Tirant
a la Generació del 27

Dimarts 05/07

Jordi Savall
La rèveuse

Dimecres 06/07

Orquestra de València
José Sanchís, director
Concert a benefici de la Fundació Acavall

Dijous 07/07

Colectivo Mortero
La pell possible

Venda anticipada d'entrades
a partir del 7 de juny (PVP 3 €)
www.latenda.es/entrades
o al Centre Cultural La Nau
Localitats no numerades, aforament limitat

PLAÇA PATRIARCA

Entrada lliure

21.00h

Divendres 08/07
Tornejants i Muixeranga d'Algemesi

21.30h

Dissabte 09/07
Urbalia Rurana i La Romàntica
del Saladar
La vespra i la festa

Diumenge 10/07

Pep el Botifarra
Jove Banda Simfònica FSMCV
Pablo Marqués, director
Botifarra a banda

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

GENERALITAT
VALENCIANA

CULTURA
ARTS
Música